

Utlysning forskningskonsult: Civilsamhället, välfärdsbrottslighet och felaktiga utbetalningar

Typ av kontrakt: Extern forskningskonsult

Uppdragsgivare: Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället (NOD)

Projekttitel: Civilsamhället, välfärdsbrottslighet och felaktiga utbetalningar

---

Publiceringsdatum: 23 oktober 2023

Sista ansökningsdag: 9 november 2023

Startdatum: 20 november 2023

Slutdatum: 1 mars 2024

---

1. Om NOD

Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället (NOD) inrättades år 2018. Kärnan i NOD:s verksamhet är att underlätta samverkan mellan offentliga aktörer och civilsamhället.

NOD spänner över alla sakpolitiska områden och tillhandahåller konkreta metoder för att involvera civilsamhället i beslut som fattas av politiker och myndigheter på nationell nivå. Värdet ligger både i att fler kommer till tals och att myndigheter får en ökad träffsäkerhet och kvalitet i sitt arbete genom inspel från civilsamhället. Vi bidrar exempelvis till att tillgängliggöra information om pågående beslutsprocesser och koppla samman myndigheter och departement med grupper som berörs av deras frågor.

2. Projektomfattning

De senaste åren har frågan om civilsamhällets roll i och relation till välfärdsbrottslighet diskuterats i allt fler forum. Begreppet "välfärdsbrottslighet" tolkas olika i olika sammanhang, men i relation till civilsamhället tenderar begreppet oftast att likställas med frågor som rör brottslighet kopplat till föreningsbidrag. NOD har noterat att det finns ett starkt intresse från både civilsamhällets och myndigheternas håll att diskutera frågan, ur både ett nationellt, regionalt och lokalt perspektiv.

2022 tog Brottsförebyggande rådet (Brå) på uppdrag av regeringen fram rapporten "Välfärdsbrott mot kommuner och regioner. Fel och oegentligheter bland företag och föreningar". Rapporten utgår ifrån bidragsbrott och bedrägerier mot välfärdssystemen, vilket

inkluderar föreningsbidrag och liknande stöd som syftar till att stärka samhällsutvecklingen. De fall som studeras handlar om både felaktiga utbetalningar och medveten brottslighet och rapporten analyserar konsekvenserna som denna typ av kriminalitet har för kommuner och regioner.

I relation till civilsamhället lyfter Brå:s rapport framför allt fram ett antal faktorer som synliggör svårigheterna med att hantera denna typ av brottslighet eller felaktigheter. Dels lyfter rapporten utmaningen i att hantera föreningar med kopplingar till kriminella nätverk och våldsbejakande extremism, men framför allt understryks att en mer omfattande utmaning med föreningsbidrag handlar om tillit, bristande resurser och avsaknad av rutiner. Detta leder till att de offentliga aktörerna inte genomför den kontroll av föreningsbidragen som kan vara nödvändigt för att undvika felaktigheter. Mot denna bakgrund kan kommunernas och regionernas utmaningar i relation till civilsamhället i fråga om välfärdsbrott i allmänhet, och felaktigheter kopplade till föreningsbidrag i synnerhet, sammanfattas med ett behov av att finna vägar till uppföljning och kontroll som möjliggör förebyggande och identifiering av felaktigheter och brott.

De rapporter och statliga utredningar som publicerats på området under senare tid utgår ifrån konsekvenserna för den offentliga sektorn, medan få studier har tagit avstamp i civilsamhällets perspektiv på frågan. Vilka konsekvenser denna typ av brottslighet och felaktigheter har för aktörer i civilsamhället och hur de själva ser på sin roll inom förebyggande åtgärder, kontroll och uppföljning tycks inte ha undersökts i någon högre grad. Det är inte heller tydligt hur civilsamhället förhåller sig till den osäkerhet som tycks råda kring hur offentliga aktörer kan kontrollera och följa upp bidragsgivningen till föreningar, och huruvida detta leder till negativa konsekvenser såsom misstänksamhet i relationen mellan de offentliga aktörerna och föreningarna och hur det påverkar civilsamhällets organisationer.

Under våren 2023 initierade därför NOD projektet "Civilsamhället, välfärdsbrottslighet och felaktiga utbetalningar" som syftar till att undersöka frågan om välfärdsbrottslighet ur ett civilsamhällesperspektiv.

Under den inledande fasen kartlades civilsamhällesorganisationers ingång till frågan om välfärdsbrottslighet, utifrån en bred definition av begreppet. Detta gjordes genom en enkät som skickas ut via NOD:s anslutna paraplyorganisationer och NOD:s nyhetsbrev. Kartläggningen syftade till att fånga upp olika perspektiv på ämnet och ge en bild av hur detta tema hanteras i civilsamhället, hur debatten påverkar organisationerna och i vilken grad de själva har lösningsförslag.

Nu påbörjas projektets andra fas, med syfte att skapa en fördjupad förståelse för hur civilsamhället påverkas av debatten och regelverk relaterat till välfärdsbrottslighet. Genom att utgå från de erfarenheter, ingångar och perspektiv som fångades upp i den inledande kartläggningen, kommer en extern forskare genomföra en fördjupande studie som tar avstamp i civilsamhällesperspektivet på frågan om välfärdsbrottslighet och felaktiga utbetalningar. Vi söker nu en forskare eller konsult som kan genomföra denna fördjupande

studie och därmed bidra till att öka förståelsen för hur välfärdsbrottslighet påverkar civilsamhället.

3. Syfte

Syftet med denna forskningsstudie är att utforska och analysera civilsamhällets perspektiv på välfärdsbrottslighet och felaktiga utbetalningar. Vi strävar efter att:

- Förstå hur debatten kring välfärdsbrott påverkar civilsamhällets organisationer.
- Identifiera utmaningar och hinder som organisationerna stöter på i sitt arbete med att förhindra felaktiga utbetalningar.
- Utvärdera effekten av offentliga myndigheters åtgärder för att motverka välfärdsbrottslighet och dess påverkan på civilsamhället.
- Etablera riktlinjer och rekommendationer för framtida åtgärder och samarbete mellan civilsamhället och myndigheterna.

4. Arbetsomfattning

Den externa forskningskonsulten förväntas:

- Designa och genomföra en forskningsstudie med användning av relevanta forskningsmetoder, inklusive formulera relevanta forskningsfrågor tillsammans med projektteamet.
- Genomföra en litteraturöversikt av ämnet.
- Samla in och analysera data från civilsamhällets organisationer och andra intressenter.
- Sammanställa forskningsresultat och skriva en slutrapport.
- Delta i möten och samarbeta med projektteamet för att säkerställa att syfte och målsättningar med studien efterlevs.

Forskningskonsulten har möjlighet (och uppmuntras) att använda insamlad data och analys inom ramen för projektet till externa vetenskapliga publikationer. Det är dock inget krav för uppdraget.

5. Leveranser

Forskningskonsulten förväntas leverera följande:

- I. Förslag på forskningsupplägg med inledning, forskningsdesign och metod
- II. En forskningsrapport som omfattar resultat, analyser och rekommendationer.
- III. En presentation av resultaten för projektteamet.
- IV. Workshops eller seminarier för att diskutera resultaten med berörda organisationer och intressenter.

6. Formella kvalifikationer

Forskningskonsulten bör ha följande kvalifikationer och erfarenheter:

- Doktorexamen, eller i slutskedet av en forskarutbildning inom ett för uppdraget relevant område (statsvetenskap, sociologi, nationalekonomi, kriminologi, beteendevetenskap, humaniora eller annan relevant disciplin).
- Tidigare erfarenhet av att genomföra liknande studier.
- Erfarenhet av kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, framförallt intervjuer och fokusgruppsdiskussioner.
- Mycket god analytisk och stilistisk förmåga.
- Fördjupad kunskap om välfärdsbrott är mycket meriterande.
- Fördjupad kunskap om tillit, granskning och administrativa krav i relation till civilsamhället och offentlig sektor är mycket meriterande.
- Kunskap om civilsamhällessektorn och den offentliga sektorn i Sverige i stort är meriterande.

7. Förväntade resultat och föreslagna deadlines

Nr.	Leverans/resultat	Beräknad deadline
1	Konsult tilldelas uppdraget och kontraktsskrivning sker	16 november 2023
2	Inledningsmöte med konsult	20 november 2023
3	Förslag på forskningsupplägg där inledning, forskningsdesign och metod presenteras	24 november 2023
4	Utkast till slutrapport och kunskapsprodukt mottagen	26 januari 2024
5	Valideringsmöte	2 januari 2024
6	Forskningsrapport och slutlig kunskapsprodukt mottagen	9 februari 2024
7	Genomförande av workshops eller seminarier	12 - 29 februari 2024
8	Uppdragsslut	1 mars 2024

Det är av stor vikt att arbetet påbörjas under november 2023. Exakta datum kan komma att justeras i dialog mellan NOD och forskningskonsulten.

8. Arvode

Arvode kommer att betalas enligt följande:

- 30% vid förslag på forskningsupplägg som inkluderar inledning, forskningsdesign och metodavsnitt
- 40% vid presentation av utkast till forskningsrapport
- 30% vid inlämning av slutgiltiga forskningsrapporten och kunskapsprodukt.

9. Rapportering

Konsulten kommer rapportera till kanslichef Anders Lindell eller utsedd projektledare på NOD som ska introduceras för konsulten på kontraktsdagen.

10. Ansökningsprocess

Konsulten bör lämna in:

- Ett tekniskt förslag och budget som visar förståelse för arbetsomfattningen och detaljerad metodik för studien, inklusive förslag på forskningsfrågor (maximalt fem sidor med Times New Roman storlek 12, enkelt radavstånd)
- Förslaget bör inkludera tidslinjer och teamet/individens roll och kunskap.
- Tidslinjen bör detaljera arbetsflödet från projektets startdatum till slutdatum.
- Budgeten bör vara tillräckligt detaljerad för att möjliggöra utvärdering av de föreslagna kostnadselementen.
- Budgeten bör specificeras i SEK och inkludera en kostnadsuppdelning per leverans.
- Lämna in exempel på tidigare forskningsarbete som genomförts.
- Lämna in CV för huvudforskare.
- Två referenser.

Ansökningar skickas till anders.lindell@nodsverige.se och felicia.wartiainen@nodsverige.se senast den 9 november 2023 kl 23:59 svensk tid.